

PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS AND LEGAL INSTRUMENTS OF INTERNATIONAL ARBITRAL INSTITUTIONS IN THE RESOLUTION OF COPYRIGHT DISPUTES

UDC 347.78:341.63:159.9

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlchsjournal-2026-16.03>

OXANA VOLOSHCHUK

Candidate of Law, Associate Professor,

Head of the Department of General Theoretical Jurisprudence and Human Rights

Chernivtsi Institute “Odesa Law Academy”, Ukraine

ok.voloshchuk@chnu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0003-0991-5605

Abstract. The article provides a comprehensive interdisciplinary analysis of psychological determinants and legal instruments employed by international arbitral institutions in resolving copyright disputes. The study is based on the understanding of copyright as a complex legal phenomenon that combines economic interests with a profound personal and psychological dimension, as creative output represents a form of the author's identity expression and often gives rise to significant challenges when infringed. Therefore, the study of both copyright and related disputes, which are frequently transnational in nature, requires an interdisciplinary approach. The influence of cognitive biases, emotional attachment to creative works, and phenomena of psychological reactance on the behavior of parties in international arbitration disputes is analyzed. Particular attention is paid to the specific nature of conflicts in the field of intellectual property, where infringement is perceived not only as economic harm but also as a personal violation.

The article examines the functioning of leading international arbitral institutions (ICC, LCIA, SIAC, WIPO) and their ability to adapt procedural mechanisms to psychologically complex categories of disputes. The necessity of integrating a psychological component into the arbitration process is substantiated, particularly at the stages of drafting arbitration agreements and preparing for dispute resolution.

A concept of psychological support in arbitration is proposed as a tool for de-escalating conflicts, enhancing procedural fairness, and ensuring more effective enforcement of arbitral awards. The prospects for further development of international arbitration in the field of copyright are outlined in the context of interdisciplinary integration of law and psychology.

Key words: copyright, disputes in the intellectual and creative sphere, transnational copyright disputes, copyright protection, legal mechanisms for resolving copyright disputes, arbitration procedures for copyright disputes, psychology of conflict in copyright law, psychological determinants, psychology of conflict in the academic environment, psychological barriers faced by authors in cases of infringement, psychological aspects of authors' conflict behavior.

Актуальність теми дослідження. Сучасний етап розвитку глобального інформаційного суспільства характеризується тотальною цифровізацією творчих процесів, що призвело до докорінної трансформації інституту авторського права. У світі, де об'єкти інтелектуальної власності – від складних програмних алгоритмів та наукових відкриттів до музичних творів і продуктів кіноіндустрії – миттєво долають національні кордони, традиційні механізми державного судочинства часто виявляються мало-ефективними. Транскордонний характер порушень, складність збору доказів у цифровому середовищі та необхідність вузькоспеціалізованої експертизи зумовлюють об'єктивну потребу у використанні міжнародного арбітражу як найбільш адаптивного та конфіденційного інструменту врегулювання конфліктів. Проте ефективність арбітражного процесу у цій специфічній сфері не може бути забезпечена виключно правовими засобами, оскільки авторський спір за своєю природою має виражену психологічну складову. Твір для автора є цінним не матеріальним активом, що водночас виступає формою зовнішнього вираження його особистості та ідентичності; відповідно будь-яке неправомірне запозичення чи спотворення результатів творчості посягає на особисту сферу автора. Поширення творів митців, науковців та літераторів у глобальній мережі без належної компенсації порушує не лише майнові

інтереси, а й призводить до емоційної дестабілізації авторів, викликаючи відчуття моральної несправедливості. У таких умовах психологічні бар'єри, властиві творчим особистостям – висока чутливість до критики, схильність до емоційних реакцій та упередженість щодо комерційного використання їхніх творів – стають серйозними перешкодами на шляху до конструктивного діалогу. Відтак, виникає гостра наукова необхідність у застосуванні міждисциплінарного підходу, який дозволяє інтегрувати правові інструменти арбітражу з психологічними детермінантами поведінки сторін, що є запорукою підвищення результативності арбітражного врегулювання та зниження рівня конфліктогенності у сфері авторського права.

Ступінь наукової розробки проблеми. Проблематика захисту авторських прав у межах міжнародного арбітражу є предметом дослідження як у зарубіжній, так і в українській науковій доктрині та має виражений міждисциплінарний характер. У зарубіжній правовій науці фундаментальні засади міжнародного комерційного арбітражу та його застосування до транскордонних спорів у сфері інтелектуальної власності розроблені у працях Гері Борна та Найджела Блекабі, які розглядають арбітраж як автономний механізм міжнародного приватного правосуддя з власною процесуальною логікою та стандартами ефективності. Окреме значення мають дослідження Джейн Гінзбург, присвячені трансформації авторського права в умовах цифровізації та глобалізації. Психологічні аспекти конфліктної поведінки у правозастосуванні ґрунтуються на концепціях Мортон Дойча, Деніела Канемана та Альберта Бандури, які пояснюють вплив когнітивних викривлень, емоційних реакцій та соціального навчання на процес прийняття юридичних рішень. В українській правовій доктрині питання захисту авторських прав та інтелектуальної власності досліджуються у працях О. О. Штефан, Г. О. Ульянової, Ю. М. Капіці та О. С. Яворської, які аналізують цивільно-правові та міжнародно-правові механізми охорони прав інтелектуальної власності. Окремі аспекти психології конфлікту в юридичній діяльності розглядаються у працях В. Г. Андросюка та М. С. Корольчука. Разом з тим, попри значну кількість галузевих досліджень, інтегровані роботи, що поєднують правові механізми захисту авторських прав у міжнародному арбітражі з психологічними детермінантами конфліктної поведінки, залишаються недостатньо розвиненими. Це зумовлює наявність наукової прогалини та потребу подальших міждисциплінарних досліджень.

Мета статті полягає у здійсненні комплексного міждисциплінарного аналізу психологічних детермінант, що зумовлюють поведінку суб'єктів у спорах про авторські права, та науковому обґрунтуванні правових інструментів міжнародних арбітражних інституцій, спрямованих на ефективне подолання психологічних бар'єрів та оптимізацію процесу врегулювання конфліктів у сфері інтелектуальної власності.

Виклад основного матеріалу. Як справедливо наголошується у науковій літературі, *«культура, науково-технічний рівень виробництва, ефективність економіки, добробут суспільства, соціально-економічний прогрес в цілому залежать від рівня й ефективності творчої діяльності людини, яка є однією з основних рушійних сил розвитку цивілізації»* [1, с. 8]. У цьому контексті інтелектуальна власність розглядається як невід'ємний елемент повсякденного життя, оскільки фактично будь-який продукт або послуга, що використовується в сучасному суспільстві, є результатом інтелектуальної та творчої діяльності людини, яка формує основу економічного й технологічного розвитку [4, с. 6]. З огляду на це, творчість як стратегічний ресурс суспільного розвитку потребує належного правового захисту, що закономірно зумовлює виникнення спорів у сфері авторського права. Враховуючи їхній переважно транскордонний характер та складність правової координації між юрисдикціями, особливої значущості набуває потреба у використанні ефективних, неупереджених та інституційно гнучких механізмів їх вирішення, серед яких міжнародний арбітраж дедалі частіше розглядається як один із найбільш релевантних інструментів альтернативного врегулювання спорів.

У цьому контексті системне дослідження правової природи та процедурної архітектури міжнародного арбітражу у спорах щодо авторських прав доцільно здійснювати із залученням міждисциплінарного методологічного інструментарію, зокрема підходів юридичної психології та когнітивної юриспруденції.

У сучасній доктрині міжнародного арбітражу поступово утверджується підхід, відповідно до якого його ефективність не може бути вичерпно пояснена виключно через нормативно-інституційні або процедурні характеристики. Складність відповідних правовідносин визначається не лише їх

трансграницьною природою, але й специфічним змістом об'єкта спору, який у сфері авторського права органічно пов'язаний із творчою ідентичністю та професійною самосвідомістю його носія. Це обумовлює якісну трансформацію конфлікту з площини суто майнових вимог у багаторівневе явище, в якому правові, когнітивні та емоційно-поведінкові детермінанти утворюють єдину систему взаємного впливу. Відтак психологічний вимір поведінки сторін набуває статусу самостійного аналітичного компоненту, що істотно впливає як на конфігурацію спору, так і на ефективність функціонування арбітражного механізму в цілому.

Однією з концептуальних основ, що дозволяє глибше зрозуміти природу таких спорів, є теорія психологічного володіння (Psychological Ownership Theory), розроблена Дж. Пірсом та його колегами. Відповідно до цієї теорії, об'єкт авторського права може сприйматися як «продовження особистості» (extension of the self), що зумовлює особливий характер сприйняття його порушення. У межах такого підходу правопорушення у сфері авторського права нерідко інтерпретується не лише як економічна втрата, а як посягання на особистісну ідентичність автора. Це, своєю чергою, може спричинити підвищену емоційну залученість сторін та ескалацію конфлікту, навіть за умов, коли витрати на його вирішення перевищують потенційний економічний результат. Саме ці обставини додатково обґрунтовують необхідність використання процедур, здатних враховувати не лише формально-правові, але й поведінкові аспекти спору, що підсилює значення міжнародного арбітражу як гнучкого та адаптивного механізму врегулювання відповідних правовідносин [2, с. 10].

Науковий аналіз поведінки сторін у межах арбітражного процесу є неповним без урахування положень соціально-когнітивної теорії Альберта Бандури [6, с. 107], зокрема механізмів морального само виправдання. У цьому контексті порушники авторських прав можуть вдаватися до когнітивних викривлень, зокрема «дифузії відповідальності», що особливо проявляється в умовах цифрового середовища, де глобальний характер мережових взаємодій послаблює відчуття індивідуальної відповідальності. З іншого боку, поведінка позивачів може бути пояснена через призму теорії психологічної реактивності Джека Брема [9, с. 45], відповідно до якої спроби зовнішнього впливу на свободу вибору суб'єкта можуть сприйматися як загроза його автономії. У таких умовах ініціативи арбітражного трибуналу щодо досягнення мирової угоди можуть викликати опір та знижувати готовність сторін до компромісу.

Важливим теоретичним підґрунтям виступає концепція процесуальної справедливості Тома Р. Тайлера [15, с. 23], яка доводить, що суб'єктивне сприйняття справедливості процедури (зокрема можливість бути почутим, нейтральність та професійність арбітрів) є ключовим чинником легітимації рішення.

У цьому контексті інституційний дизайн міжнародного арбітражу доцільно розглядати крізь призму теорії перспектив Данієля Канемана та Амоса Тверські [13], згідно з якою спосіб представлення конфлікту (фрейм втрати або виграшу) суттєво впливає на поведінкові стратегії сторін. Домінування «фрейму втрати» у спорах щодо авторського права корелює з підвищеною схильністю до ризикової та конфліктної поведінки, що знижує ефективність компромісних механізмів врегулювання.

Аналіз правових інструментів міжнародних арбітражних інституцій у контексті врегулювання авторських спорів неможливий без критичного переосмислення процедурної природи арбітражу. Провідні центри, такі як ICC, LCIA та SIAC, пропонують уніфіковані регламенти, однак їхня адаптивність до емоційно та когнітивно складних спорів інтелектуальної власності залишається предметом наукових дискусій.

У цьому контексті важливим є підхід правового функціоналізму, який розглядає арбітраж не лише як альтернативу судовому розгляду, а як інституційний механізм, що має забезпечувати ефективність, конфіденційність та процедурну справедливість для сторін. Емпіричні та теоретичні дослідження міжнародного арбітражу, зокрема праці І. Борна, підтверджують, що арбітраж у сфері міжнародних комерційних спорів функціонує як гнучка система приватного правосуддя, здатна адаптуватися до складних трансграницьних конфліктів [8].

Статистичні та аналітичні матеріали WIPO Arbitration and Mediation Center свідчать про зростання частки спорів у сфері цифрового контенту та інтелектуальної власності, що підтверджує актуальність міждисциплінарного підходу до їх врегулювання [16].

У теоретичному вимірі психологічні аспекти конфлікту у переговорних процесах обґрунтовуються класичною працею М. Дойча, відповідно до якої динаміка конфлікту визначається взаємодією

конструктивних і деструктивних процесів взаємодії сторін [10]. У межах зазначеного підходу конфлікт постає не як статичне протистояння інтересів, а як динамічна система взаємних реакцій, у якій поведінкові стратегії сторін безпосередньо впливають на ескалацію або, навпаки, деескалацію спору.

Додатково переговорні стратегії у міжнародному арбітражі концептуально узгоджуються з гарвардською моделлю переговорів, сформульованою Р. Фішером, В. Юрі та Б. Паттоном, яка передбачає методологічний перехід від позиційного торгу до орієнтації на інтереси сторін [11, с. 88]. У цьому контексті переговорний процес інтерпретується як раціоналізована процедура виявлення глибинних інтересів учасників спору, що дозволяє мінімізувати вплив емоційних та когнітивних викривлень і підвищити ефективність досягнення взаємоприйнятних рішень.

Особливу роль у формуванні правової визначеності відіграє Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 року, яка забезпечує універсальний міжнародно-правовий механізм визнання та примусового виконання арбітражних рішень у національних юрисдикціях [3]. Її значення полягає у створенні стабільної правової інфраструктури міжнародного арбітражу, що гарантує передбачуваність правових наслідків арбітражного розгляду та підвищує довіру до цього механізму врегулювання спорів.

Разом з тим доктрина міжнародного приватного права визнає, що арбітражне рішення має міжсторонній (*inter partes*) характер, що зумовлює його дію виключно між сторонами арбітражного провадження. У певних випадках це може створювати **проблему обмеженої дії таких рішень щодо третіх осіб**, особливо у сфері інтелектуальної власності, де правові наслідки спору потенційно виходять за межі безпосередніх учасників арбітражу [8].

Другим проблемним аспектом є **процесуальна неоднорідність** (*procedural heterogeneity*) провідних арбітражних інституцій. Хоча регламенти ICC, LCIA та SIAC ґрунтуються на спільних базових засадах міжнародного комерційного арбітражу, вони демонструють істотні відмінності у підходах до формування складу трибуналу, застосування тимчасових заходів (*interim measures*) та рівня процедурної конфіденційності. Зокрема, арбітражні правила LCIA встановлюють підвищений стандарт конфіденційності, тоді як ICC передбачає розвинений механізм адміністративного контролю за якістю арбітражного рішення через процедуру *scrutiny of awards* [14; 12]. У сукупності це формує *так звану «інституційну асиметрію процедурних очікувань»*, коли кожна модель арбітражу імпліцитно закладає різний баланс між ефективністю, прозорістю та контролем якості.

Така інституційна різноманітність створює для сторін підвищене когнітивне навантаження на етапі укладення арбітражної угоди, оскільки вибір регламенту фактично визначає не лише процедурні параметри майбутнього розгляду, але й психологічно обумовлені очікування щодо справедливості, передбачуваності та рівня процесуальної захищеності. Відтак арбітражна угода набуває характеру не лише юридичного інструменту, але й когнітивного «дизайну конфлікту», який формує траєкторію його подальшої еволюції.

Проблема арбітрабельності у сфері авторського права залишається дискусійною [5, с. 19–29]. Попри загальну тенденцію до розширення сфери міжнародного комерційного арбітражу, питання дійсності та існування авторського права у низці правопорядків продовжує розглядатися як прерогатива державних судів, що зумовлює фрагментацію правового захисту та функціональне розщеплення спору між арбітражною та судовою юрисдикціями [8]. У результаті виникає структурна асиметрія між приватноправовим характером арбітражу та публічно-правовими елементами охорони інтелектуальної власності.

Конфіденційний характер арбітражного провадження, з одного боку, забезпечує належний рівень захисту комерційної та професійної репутації сторін, однак з іншого – обмежує формування відкритої, систематизованої та уніфікованої практики у сфері інтелектуальної власності. Це посилює *ефект «інформаційної непрозорості арбітражу»*, який у доктрині розглядається як один із факторів підвищеної непередбачуваності результатів розгляду, що, у свою чергу, впливає на процесуальні уподобання сторін і може схилити їх до вибору державних судових механізмів [5, с. 49].

Окрему увагу слід приділити психологічним аспектам наукових і творчих конфліктів. У спорах щодо авторства та інтелектуального внеску визначальну роль відіграє суб'єктивна та професійно-ідентифікаційна цінність результату для автора, що трансформує правовий конфлікт у конфлікт

ідентичності. Це суттєво підсилює емоційну напругу сторін та ускладнює раціоналізацію переговорних позицій, навіть за наявності економічно обґрунтованих компромісів.

У цьому контексті доцільним виглядає впровадження **моделі психологічного супроводу арбітражного процесу**, зокрема на етапі формування арбітражної угоди. Залучення фахівців із психології конфлікту здатне забезпечити корекцію когнітивних викривлень сторін та сприяти переходу від позиційного торгу до інтерес-орієнтованого підходу, що кореспондує із сучасними моделями переговорної теорії та підвищує загальну ефективність альтернативного врегулювання спорів.

Окремого комплексного наукового осмислення потребує *психологічний вимір конфліктів у науковому та творчому середовищі*, де порушення авторських прав набуває якісно іншого характеру порівняно з класичними майновими спорами. У таких випадках об'єкт правового захисту нерозривно пов'язаний із професійною ідентичністю автора, його науковим статусом та символічним капіталом у межах академічної спільноти, що зумовлює трансформацію правового конфлікту у глибинно персоніфіковану форму міжсуб'єктивного протистояння. Відповідно, спостерігається формування специфічного комплексу психологічних бар'єрів, серед яких домінують підвищена емоційна реактивність, феномен когнітивної фіксації на факті порушення, а також тенденція до інтерпретації правової оцінки як оцінки особистої наукової цінності. За таких умов конфлікт набуває ознак не лише юридичного, але й символічно-статусного протистояння, у якому раціональні правові механізми врегулювання часто стикаються з обмеженнями психологічного сприйняття справедливості. Саме тому на етапі арбітражного розгляду спорів у сфері авторського права дедалі більш очевидною стає необхідність залучення фахівця-психолога як функціонального елемента процедурної архітектури врегулювання. Його участь у процесі може бути концептуально обґрунтована як інструмент зниження емоційної напруги сторін, нейтралізації когнітивних викривлень та сприяння переходу від персоналізованого сприйняття конфлікту до інтерес-орієнтованої моделі взаємодії. У цьому сенсі психолог виступає не допоміжним, а системоутворюючим фактором ефективності арбітражу у спорах, де об'єктом є результати творчої та наукової діяльності, оскільки саме він здатний забезпечити необхідний рівень психологічної деескалації, без якої досягнення стійкого та взаємоприйнятого рішення є суттєво ускладненим.

Висновки. Підсумовуючи проведені дослідження, можна сформулювати низку висновків: (1) по-перше, психологічні детермінанти (такі як теорія психологічного володіння, когнітивні упередження та ефект «морального обурення») виступають первинним чинником конфліктності у спорах про авторські права, формуючи структуру психологічного опору, який часто стає непереборним бар'єром для реалізації стандартних правових інструментів міжнародного арбітражу; (2) по-друге, міжнародний арбітраж, незважаючи на свою гнучкість та спеціалізований характер, на сучасному етапі розвитку демонструє окремі прояви інституційної обмеженості та зумовленої міжсторонньої природи арбітражних рішень (*inter partes*), що підтверджується статистичними даними провідних центрів (WIPO, ICC), які засвідчуючи ефективність арбітрування, виявляють потребу в глибшій інтеграції психологічних методів арбітражної процедури безпосередньо в процедурну тканину розгляду спорів; (3) по-третє, нині існує науковий вакуум у сфері міждисциплінарної взаємодії права та психології в межах арбітражного процесу, відчувається брак впровадження нових концептуальних підходів, зокрема залучення фахівців-психологів на стадії формування арбітражної угоди та в процесі самого розгляду справи, що дозволить не лише прискорити вирішення спорів, а й підвищить рівень «процесуальної справедливості» для творчих особистостей та науковців. Як видається, наведені сформульовані конструктивні пропозиції щодо вдосконалення арбітражних угод через механізми психологічної деескалації мають стати підґрунтям для розробки нових модельних застережень міжнародних арбітражних інституцій. Це забезпечить баланс між правовою визначеністю та емоційним комфортом сторін, що є критично важливим для сталого розвитку креативних та наукових індустрій у глобальному вимірі.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Бондаренко С. В. Авторське право та суміжні права. Київ: Інститут інтелектуальної власності і права, 2008. 288 с.
2. Канеман Д. Мислення швидко й повільно / пер. з англ. М. Яковлев. Київ : Наш Формат, 2017. 480 с.
3. Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060#Text
4. Святоцький О. Д. Право інтелектуальної власності: підручник. Київ : НУБіП України, 2016. 355 с.

5. Цірат Г. А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 410 с.
6. Bandura A. Selective Moral Disengagement in the Exercise of Moral Agency. *Journal of Moral Education*. 2002. Vol. 31 (2). P. 101–119.
7. Born G. B. International Commercial Arbitration. 3rd ed. Oxford : Oxford University Press, 2021. 4250 p. URL: <https://global.oup.com/academic/product/international-commercial-arbitration-9780199679398>
8. Born G. B. International Commercial Arbitration. 3rd ed. Oxford : Oxford University Press, 2021. URL: <https://global.oup.com/academic/product/international-commercial-arbitration-9780199679398>
9. Brehm J. W. A Theory of Psychological Reactance. New York : Academic Press, 1966. 323 p.
10. Deutsch M. The Resolution of Conflict: Constructive and Destructive Processes. New Haven : Yale University Press, 1973. 420 p.
11. Fisher R., Ury W., Patton B. Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In. New York : Penguin Books, 2011. 204 p.
12. International Chamber of Commerce (ICC). ICC Arbitration Rules 2021. URL: <https://iccwbo.org/dispute-resolution-services/arbitration/rules-of-arbitration/>
13. Kahneman D., Tversky A. Prospect Theory: An Analysis of Decision under Risk. *Econometrica*. 1979. Vol. 47 (2). P. 263–292.
14. London Court of International Arbitration (LCIA). LCIA Arbitration Rules 2020. URL: https://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia-arbitration-rules-2020.aspx
15. Tyler T. R. Why People Obey the Law. Princeton : Princeton University Press, 2006. 269 p.
16. World Intellectual Property Organization (WIPO). WIPO Arbitration and Mediation Center – Case Examples. URL: <https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/case-example>

REFERENCES

1. Bondarenko, S. V. (2008). Avtorske pravo ta sumizhni prava. Kyiv: Instytut intelektualnoi vlasnosti i prava, 288 s.
2. Kaneman, D. (2017). Myslennia shvydke y povilne / per. z anh. M. Yakovliev. Kyiv : Nash Format, 480 s.
3. Niu-Yorkska konventsiiia pro vyznannia ta vykonannia inozemnykh arbitrazhnykh rishen 1958 roku. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060#Text
4. Sviatotskyi, O. D. (2016). Pravo intelektualnoi vlasnosti: pidruchnyk. Kyiv : NUBiP Ukrainy, 355 s.
5. Tsirat, H. A. (2019). Mizhnarodnyi komertsiiinyi arbitrazh: navch. posib. Kyiv : Alerta, 410 s.
6. Bandura, A. (2002). Selective Moral Disengagement in the Exercise of Moral Agency. *Journal of Moral Education*. Vol. 31 (2). P. 101–119.
7. Born, G. B. (2021). International Commercial Arbitration. 3rd ed. Oxford : Oxford University Press, 4250 p. Retrieved from: <https://global.oup.com/academic/product/international-commercial-arbitration-9780199679398>
8. Born, G. B. (2021). International Commercial Arbitration. 3rd ed. Oxford : Oxford University Press, Retrieved from: <https://global.oup.com/academic/product/international-commercial-arbitration-9780199679398>
9. Brehm, J. W. (1966). A Theory of Psychological Reactance. New York : Academic Press, 323 p.
10. Deutsch, M. (1973). The Resolution of Conflict: Constructive and Destructive Processes. New Haven : Yale University Press, 420 p.
11. Fisher, R., Ury, W., Patton, B. (2011). Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In. New York : Penguin Books, 204 p.
12. International Chamber of Commerce (ICC). ICC Arbitration Rules 2021. Retrieved from: <https://iccwbo.org/dispute-resolution-services/arbitration/rules-of-arbitration/>
13. Kahneman, D., Tversky, A. (1979) Prospect Theory: An Analysis of Decision under Risk. *Econometrica*. Vol. 47 (2). P. 263–292.
14. London Court of International Arbitration (LCIA). LCIA Arbitration Rules 2020. Retrieved from: https://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia-arbitration-rules-2020.aspx
15. Tyler, T. R. (2006) Why People Obey the Law. Princeton : Princeton University Press, 269 p.
16. World Intellectual Property Organization (WIPO). WIPO Arbitration and Mediation Center – Case Examples. Retrieved from: <https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/case-example>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 20.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 05.05.2026